

УДК 346.57(043.2)

Кудра І.А., студентка,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Червенкова М.Г., асистент

ЗАКОНОДАВЧІ ПРОБЛЕМИ РЕГУЛЮВАННЯ ІНСТИТУТУ БАНКРУТСТВА В УКРАЇНІ

Державне регулювання банкрутства в Україні активно розвивається. Наразі сформовано достатньо ґрунтовну законодавчу базу для управління банкрутством підприємств. Однак виникає низка недоліків, на які слід звернути увагу. Недоліки вітчизняного законодавства пов'язані з тим, що воно починало формуватися в умовах відсутності практики банкрутства.

Головним недоліком нормативно-правових актів регулювання банкрутства підприємств, як, зрештою, майже всього українського законодавства, що передбачає регулювання економічної сфери, є неузгодженість законодавчих актів. Так зокрема, спеціальні процедури, які застосовуються у разі неможливості боржника погасити свої борги, також передбачені у деяких інших законах. Наприклад, Закон України “Про страхування” 1996 р. передбачає іншу, ніж та, що передбачена у Законі “Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом”, черговість задоволення претензій кредиторів у разі ліквідації [1, с. 85].

Помітним недоліком української законодавчої у сфері банкрутства є дискримінаційний характер законів, що охоплюють питання банкрутства. Дискримінація полягає в тому, що не всі підприємства можуть бути визнані банкрутами, винятками є казенні підприємства. Саме це порушує один із фундаментальних принципів у сфері конкуренції – принцип рівності усіх учасників економічних відносин. Експерти зазначають, що концепція “казенних підприємств” недостатньо чітко визначена в чинному законодавстві, а для західних експертів права є взагалі незрозумілою. Казенні підприємства мають бути на рівних з іншими суб'єктами господарювання [1, с. 86].

Важливою частиною сучасних законів про банкрутство у багатьох країнах світу є положення про транскордонні банкрутства. Закон “Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом” 1999 р. містить тільки одну статтю загального характеру, що стосується участі у справах про банкрутство іноземних суб'єктів права. До

того ж ця стаття не містить правил розв'язання проблем заборгованості підприємців, бізнес яких здійснюється у більш ніж одній країні. Запровадження відповідних положень в основний у цій сфері закон дасть змогу запевнити іноземних інвесторів в ефективності процедур банкрутства та в існуванні рівних умов ведення бізнесу в Україні [2].

Варто зазначити, що починаючи з 1994 року більшість банкрутств в Україні припадає переважно на підприємства малого бізнесу та комерційні структури приватного сектору. Випадки банкрутств великих промислових підприємств досить рідкісні, оскільки такі структури міцніші фінансово, а держава часто надає їм певну фінансову підтримку.

Як доводить практика, жодне велике збиткове українське підприємство зі значними обсягами простроченої заборгованості досі не збанкрутувало: процедура банкрутства застосовується переважно до малих приватних компаній у сфері торгівлі, що негативно впливає не лише на збанкрутілі підприємства як такі, а й на їхніх кредиторів, партнерів, працівників, державу та її економіку в цілому. Як наслідок, держава втрачає платників податків, працівники – робочі місця, а кредитори не можуть забезпечити повернення своїх коштів у повному обсязі. Основною причиною такого стану речей, безумовно, є неврегульованість цих питань у рамках вітчизняного законодавства [3, с. 248, 256].

У зв'язку з відсутністю у вітчизняному законодавстві деталізованого регулювання інституту банкрутства, виникають негативні тенденції та явища розвитку як економіки, так і держави загалом. Найістотнішими із них є такі: наявність недобросовісної конкуренції; монополізація ринків та окремих галузей вітчизняної економіки; високий рівень банківських процентних ставок, які включають ризики неповернення кредитів; недовіра до фінансово-кредитних установ у споживачів та вкладників; високий рівень інвестиційних ризиків і, як наслідок, незначний обсяг іноземних капіталовкладень; високий рівень вивозу вітчизняного капіталу за кордон для його збереження та примноження; тінізація діяльності суб'єктів господарювання та існування бартерних операцій [4].

Очевидно, що не існує ідеального законодавства. Крім того слід відмітити, що інститут банкрутства є досить динамічним і, відповідно, законодавча база, яка регулює цей інститут, потребує постійного вдосконалення. Про його динамічність свідчать часті трансформації законодавства у таких विकорозвинених країнах світу, як США, Німеччина, Франція, Великобританія тощо. Отож, задля швидкого подолання негативних тенденцій в українській економіці, вітчизняне законодавство у сфері банкрутства підприємств необхідно розвивати у напрямі гармонізації з європейським правом та змінювати відповідно до вимог часу.

Література

1. Банкрутство і санація підприємства: теорія і практика кризового управління / Т.С. Клебанова, О.М. Бондар, О.В. Мозенкова та ін. / за ред. О.В.Мозенкова. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2013. – 272 с.

2. Удовиченко О. Вдосконалення процедури банкрутства – нагальна потреба часу. // www.yur-gazeta.com/wrater/.

3. Коломієць Н. І. Запобігання банкрутству малих підприємств / Н. І. Коломієць // Лісове господарство, лісова, паперова і деревообробна промисловість: Міжвідомчий науково-технічний збірник. – Вип. 29. – Львів: УкрДЛТУ, 2014. – С. 248–256.

4. Кривицька Ю. Як вдосконалити законодавство про банкрутство? // www.yur-gazeta.com/writer/647.

УДК 346(043.2)

Майка К. О., студентка,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Загрішева Н.В., к.ю.н., доцент

ПРАВОВИЙ СТАТУС ПРИПИНЕННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Діяльність різноманітних суб'єктів господарювання потребує належного правового регулювання. Ця регламентація включає в себе порядок утворення та державної реєстрації суб'єктів господарювання, умови здійснення підприємницької діяльності та взаємодію з іншими владними структурами і суб'єктами господарювання, а також процедуру припинення суб'єктів господарської діяльності. Саме процес припинення суб'єктів господарювання на практиці супроводжується рядом питань, що нерідко затягують його у часі та створюють цілу низку завдань для підприємства, що припиняється, без вирішення яких ця процедура неможлива.

Основні засади припинення діяльності суб'єктів господарювання визначаються Господарським кодексом України, а спеціальні – законами, що визначають особливості правового статусу суб'єктів господарювання зі спеціальним (виключним) видом діяльності. Питання припинення діяльності суб'єктів господарювання також регулюються Цивільним кодексом, а також низкою законів: «Про банки і банківську діяльність»; «Про інститути спільного інвестування»; «Про страхування» та іншими.

Загалом проблема правового регулювання припинення діяльності суб'єктів господарювання розглядалася у працях О.М. Вінник, В.М. Гайворонського, Л.М. Дорошенко, В.П. Жушмана, О.Р. Зельдіної, П.О. Повар, І.О. Пушко, О.В. Старцева, О.В. Титової, В.С. Щербини та